

MEMORIU ȘTIINȚIFIC

privind teza de doctorat:

**„ASPECTE ETICE ÎN GESTIONAREA RISCURILOR PSIHOSOCIALE ÎN
SECTORUL SPITALICESC”**

Student-doctorand: Enășoni Sorina

Conducător de doctorat: Prof. Univ. Dr. Alexandra Enache

I. MOTIVAREA CERCETĂRII

Motivația realizării prezentei teze derivă din necesitatea de a analiza riscurile psihosociale dintr-o perspectivă integrată, care să includă atât dimensiunea psihologică, cât și cea etică și organizațională. În mod particular, se impune investigarea relațiilor dintre epuizarea profesională, trauma morală, climatul organizațional și mediul etic de lucru, precum și a impactului acestora asupra satisfacției profesionale și intenției de părăsire a locului de muncă în rândul angajaților din sistemul de sănătate.

Contextul post-pandemic a accentuat relevanța acestei problematice. Pandemia COVID-19 a expus vulnerabilități structurale ale sistemului sanitar și a amplificat presiunile psihosociale și etice asupra angajaților din spitale. Persistența nivelurilor crescute de stres profesional, dezangajare și conflicte morale după încheierea fazelor acute ale pandemiei subliniază necesitatea unor analize aprofundate, orientate către soluții organizaționale și etice, nu exclusiv către strategii individuale de adaptare.

Prin urmare, prezenta cercetare își propune să contribuie la înțelegerea complexă a riscurilor psihosociale în sectorul spitalicesc, printr-o abordare empirică realizată într-un spital de boli cronice din România. Integrarea rezultatelor a trei articole științifice publicate – un review narativ și două studii observaționale – permite conturarea unei perspective coerente asupra rolului determinant al mediului organizațional și al eticii instituționale în protejarea sănătății profesionale a angajaților din sistemul de sănătate.

II. LISTA LUCRĂRILOR CARE FAC PARTE INTEGRANTĂ DIN TEZA DE DOCTORAT

Teza de doctorat integrează următoarele lucrări științifice publicate:

1. Sorina, E.; Diana, S.; Cosoroabă, R.M.; Zara, F.; Novacescu, D.; Dumitru, C.S.; Patrascu, R.; Enache, A. Burnout and Moral Injury in Healthcare Workers: An Observational Study in a Romanian Chronic Care Hospital. *Healthcare* 2025, 13, 2278. <https://doi.org/10.3390/healthcare13182278>. IF: 2.7
2. Sorina, E.; Novacescu, D.; Barb, A.C.; Ciolofan, A.; Dumitru, C.S.; Zara, F.; Patrascu, R.; Enache, A. From Burnout to Resilience: Addressing Moral Injury in Nursing Through Organizational Innovation in the Post-Pandemic Era. *Healthcare* 2025, 13, 2822. <https://doi.org/10.3390/healthcare13212822>. IF: 2.7
3. Enășoni, S.; Szekeley, D.; Zara, F.; Dumitru, C.S.; Manole, A.; Dumitru, C.; Patrascu, R.; Enache, A. Organizational Climate, Ethical Work Environment, and Turnover Intentions Among Healthcare Workers in a Romanian Chronic Care Hospital: A Multidimensional Analysis. *Healthcare* 2026, 14, 264. <https://doi.org/10.3390/healthcare14020264>. IF: 2.7

Lucrare adițională în care studentul-doctorand figurează ca coautor:

4. Trusculescu, L.M.; Pitic, D.E.; Sălcudean, A.; Popovici, R.A.; Fornă, N.; Badoiu, S.C.; Enache, A.; Enășoni, S.; Kiș, A.; Cosoroabă, R.M. et al. Virtual Reality as a Non-Pharmacological Aid for Reducing Anxiety in Pediatric Dental Procedures. *Children* 2025, 12(7), 930. <https://doi.org/10.3390/children12070930>. IF: 2.1

III. DATE DESPRE EVOLUȚIA CERCETĂRII, CONGRESE ȘI CONFERINȚE

Cercetarea desfășurată în cadrul tezei de doctorat s-a structurat în mai multe etape succesive, cu o evoluție progresivă de la analiza teoretică a literaturii de specialitate la investigarea empirică a fenomenelor studiate.

Prima etapă a vizat documentarea teoretică și elaborarea cadrului conceptual, finalizată prin publicarea unui review narativ privind epuizarea profesională și trauma

morală în rândul asistenților medicali, cu accent pe strategiile organizaționale din perioada post-pandemică (articolul nr. 2).

A doua etapă a constat în derularea primului studiu observațional, realizat în cadrul Spitalului de Boli Cronice Sebiș, județul Arad, care a evaluat prevalența și intensitatea epuizării profesionale și a traumei morale în rândul angajaților, cu analiza diferențelor între medici, asistenți medicali și personal auxiliar (articolul nr. 1).

A treia etapă a inclus cel de-al doilea studiu observațional, centrat pe analiza relațiilor dintre climatul organizațional, mediul etic de lucru, satisfacția profesională și intenția de părăsire a locului de muncă în aceeași unitate sanitară (articolul nr. 3). Datele din cercetare au fost prezentate în cadrul activităților științifice ale Departamentului VIII – Neuroștiințe, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, în cadrul sesiunilor de prezentare a progresului doctoral.

IV. APRECIEREA CONDUCĂTORULUI DE DOCTORAT

Teza de doctorat intitulată „Aspecte etice în gestionarea riscurilor psihosociale în sectorul spitalicesc, elaborată de studentul-doctorand Enășoni Sorina, reprezintă o contribuție științifică originală și valoroasă în domeniul sănătății ocupaționale în mediul spitalicesc.

Din punct de vedere al datelor științifice, teza prezintă o abordare multidimensională riguroasă, integrând rezultatele a două studii observaționale originale și ale unui review narativ sistematic, toate publicate în reviste internaționale indexate ISI cu factor de impact. Rezultatele obținute sunt susținute de o metodologie statistică adecvată, incluzând instrumente validate la nivel internațional (MBI-HSS, MISS-HP), analize de corelație Pearson, modele de regresie logistică și analiza variabilelor mediere.

Principalele contribuții originale ale tezei constau în: (1) utilizarea pentru prima dată în context românesc a scalei MISS-HP pentru evaluarea traumei morale în personalul dintr-un spital de boli cronice; (2) evidențierea rolului mediator al satisfacției profesionale în relația dintre mediul etic și intenția de părăsire a locului de muncă; (3) propunerea unui model conceptual integrativ care articulează burnout-ul, trauma morală și climatul etic organizațional într-un cadru explicativ unitar.

Apreciez calitatea documentației bibliografice, coerența demersului științific și relevanța implicațiilor practice pentru sistemul sanitar românesc. Teza coordonată îndeplinește criteriile necesare susținerii publice și obținerii titlului de doctor în medicină.

Timișoara, 10 iunie 2026

Conducător de doctorat,

Prof. Univ. Dr. Alexandra Enache

Semnătură:

Student-doctorand,

Enășoni Sorina

Semnătură:

